IX.Z-učivo na období 12.-16.4.2021-20.týden DV

IX.Z český jazyk, učivo na období 12. - 16.4. 2021:

Přístavek

Dobrý den, doufám, že vám doplňování čárek ve větách, kde se objevuje citoslovce i oslovení, šlo dobře. Dnes se podíváme na další zvláštnost jednoduché věty a i v tomto případě budeme řešit interpunkci.

Přístavek – jedná se o volně připojený shodný přívlastek, jehož základem je **podstatné jméno –** má za úkol zpřesnit, vysvětlit řídící větný člen. Nejlepší bude vám přívlastek představit na příkladu:

A) Jana, **moje sestra,** studuje na vysoké škole. – Věta by mohla klidně znít – Jana studuje na vysoké škole. Ale ne všichni vědí, že moje sestra se jmenuje Jana, kdo je vůbec Jana, a proto jim to tímto způsobem mohu vysvětlit.

Vidíte, že základem přístavku je **podstatné jméno** – **sestra** – a vysvětluje řídící člen = **jiné podstatné jméno, které stojí před ním** – v tomto případě Jana.

Jiný příklad: B) V Hronově se narodil Alois Jirásek, **český spisovatel.** Opět přístavkem vysvětluji, kdo je Jirásek (podstatné jméno) pomocí jiného podstatného jména – **spisovatel = přístavkem**, který **stojí za podstatným jménem** Jirásek.

Pravidlo o čárce:

- Pokud přístavek stojí uprostřed věty – příklad A), jsou čárky dvě – před a za přístavkem.
- Pokud přístavek stojí na konci věty – příklad B), je čárka jedna – před přístavkem.

Přístavek může mít někdy na začátku výrazy: zejména, zvláště, např., jako např., …. Některé školy, **např. ekonomickou, podnikatelskou, stavební,** můžeme studovat i v zahraničí.

Před připojením přístavku	Po připojení přístavku
Ema mele maso.	*Ema, **Julčina mladší sestra,** mele maso.*
Lež má krátké nohy.	*Lež **neboli nepravda** má krátké nohy.*

Nakonec nám ukázal to nejhezčí.	*Nakonec nám ukázal to nejhezčí, **bílé jeleny**.*

V tomto pojetí (tj. případ B) jde o větněčlenskou pozici, tzn. o pozici ve větě (ve struktuře věty), která je na zbytek větné struktury (respektive na jeden její větný člen) navázána specifickou **vazbou** a která do ní vnáší specifický **význam** (o tom později).

Jinými slovy: Máme-li větu

> *Pradědeček uměl vyšívat*

můžeme například její podmětovou pozici (podmět vyjádřený podstatným jménem *pradědeček*) rozšířit prostřednictvím specifické syntaktické vazby o přístavek:

> *Pradědeček **Karel** uměl vyšívat.*

Podle pojetí (a) bude mezi základní složkou, zde podmětem (Pradědeček), a novou složkou (Karel) přístavkový vztah, tzv. **apozice**. Podle pojetí (b) je k podmětu přiřazen výraz Karel jako specifický větný člen > přístavek (apozice). Nebo také:
podmět *pradědeček* je **rozvit** přístavkem *Karel*.

Podobně jako podmět, přísudek a další větné členy (větněčlenské pozice) může být přístavek
vyjádřen **jednoslovně** nebo **víceslovně** (každopádně vždy nevětně):

*Můj otec **Zdeněk** má dva bratry.*

*Jejich maminka, **Vlasta Kroupová**, je moje babička.*

*Bydlí v mé nejoblíbenější pražské městské části, **v Praze Podolí**.*

*Všichni, **muži, ženy i děti**, vyrazili k přístavu.*

Je zřejmé, že přístavek tvoří součást té větněčlenské pozice, k níž se připojuje. Tedy, Ve větě *Můj otec **Zdeněk** má dva bratry* se přístavek ***Zdeněk*** stává součástí podmětové pozice, kterou původně obsazoval jen výraz *otec*.

Slovnědruhové vyjádření přístavku

Nejčastěji se přístavek realizuje podstatným jménem (substantivem) nebo jmennou frází. V pozici přístavku se ovšem může uplatnit i přídavné jméno, číslovka či třeba příslovce.

1.	*Řeka **Labe** protéká Děčínem.* (podstatné jméno)
2.	*Pak popravili nejstaršího z nich, **ponocného**.* (podstatné jméno)
3.	*V květnu, **měsíci lásky**, rozkvetly v naší zahradě jen šeříky.* (jmenná fráze)
4.	*Rozhodl se udělat to nejjednodušší, **prodat veškerý majetek**.* (infinitiv)

Chcete si ověřit, jestli přístavek dokážete poznat? Tipněte si, které z následujících vět ho obsahují. (Řešení najdete pod ukázkami.)

1.	*Pradědeček **Karel** uměl vyšívat.*
2.	*Nejdřív vyvolali Karla, pak **Michala**.*
3.	*Nakonec přišel zlatý hřeb večera, **řeznická tombola.***
4.	*Za lesem vedla silnice **k Ondřejovu**.*
5.	*Ukázal nám několik brouků, **například zlatohlávka a hrobařík**a.*
6.	*Volili ho hlavně dělníci a rolníci, **zkrátka manuálně pracující lid.***

Pracovní list – přístavek

Doplň čárky:

1. Přišla sobota nejkrásnější den v týdnu.
2. Karlovy Vary naše největší lázně jsou známé po celém světě.
3. Z naší paměti nevymizí Jan Werich vynikající vypravěč a herec.
4. Karel IV. český král pocházel po matce z rodu Přemyslovců.
5. V Národním divadle se hraje Prodaná nevěsta slavná opera B. Smetany.
6. Mnohé básně J. Seiferta nositele Nobelovy ceny jsou věnovány Praze.
7. V divadle Semafor hrál také J. Suchý český básník a textař.
8. Měsíc nejbližší soused Země je jeho přirozenou družicí.

9. V létě se rozednívá brzy většinou mezi pátou a šestou hodinou.
10. Candát štíhlá a protáhlá ryba má olivově hnědé zabarvení.
11. Na zimních olympijských hrách byli naši sportovci zejména biatlonisté úspěšní.
12. Akropolis štíhlá paroloď uháněla k Pireu známému řeckému přístavu.
13. Čolek obecný známý též pod jménem čolek tečkovaný žije v nížinách.

VYHLEDEJTE PŘÍSTAVEK A DOPLŇTE ČÁRKY

V Paříži hlavním městě Francie se konala mezinárodní konference.
Babičku jedno z nejznámějších děl Boženy Němcové ilustroval Adolf Kašpar.
Lenka dcera našich známých odjela studovat do Austrálie.
Mistr Jan Hus významný český kazatel a rektor Karlovy univerzity se zasloužil o rozvoj českého pravopisu.
Ludvík Jagellonský český a uherský král zahynul v bitvě u Moháče.
V Hluboké nad Vltavou významné památce novogotického stylu je umístěna stálá výstava obrazů Mikoláše Alše.
T. G. Masaryk první československý prezident trávil svá poslední léta v Lánech.
Rožmberk největší jihočeský rybník byl vypuštěn.
Mirek žák naší třídy se umístil jako první v matematické olympiádě.

LITERATURA

Čítanka str: 78 – Druhý den – Umberto Eco
Ukázku přečti a odpověz na otázky str: 80/ 1,2,3

1.

2.

3.

IX.Z ruský jazyk, učivo na období 6. - 9.4. 2021:

Komunikace - slovíčka - nástroje
Napiš do slovníku, doplň výslovnost a nauč se!

бич	bič
гвоздь	hřeb, hřebík
замок	zámek
иголка	jehlice, jehla
ключ	klíč
кнопка	tlačítko, knoflík
колокол	zvon, zvonek
крючок	háček, hák
молоток	kladívko, kladivo
насос	čerpadlo, pumpa
ножницы	nůžky
оружие	zbraň, pistole
печать	razítko
спичка	zápalka, sirka

stroje

двигатель	motor
инструмент	nástroj
камера	kamera
компьютер	počítač
лифт	výtah
мобильный телефон	mobilní telefon, mobil
печь	trouba, pec
станок	stroj
телевизор	televize
фотоаппарат	fotoaparát, foťák
часы	

IX.Z angličtina, učivo na období 12.- 16.4. 2021:

1) Tento týden se budeme zabývat tématem **průmyslové revoluce**. Jistě to bude z větší části pro vás opakování. Texty si ovšem přečtete v anglickém jazyce. Podívejte se na následující výrazy, pokud jsou pro vás nové, jejich překlady si zapište do slovníčku a naučte se je:

STEAM = pára, parní	TRANSPORTATION = doprava
FACTORY = továrna	RAILROADS = železnice
MILL = mlýn	SHIP = loď
COAL = uhlí	COMMUNICATION = komunikace
IRON = železo	TELEGRAPH = telegraf
STEEL = ocel	TELEPHONE = telefon

2) Přečtěte si článek v učebnici na straně 50/cvičení č. 1. Pro sebe si ho přeložte a vyhledejte další slovíčka, kterým nerozumíte a zapište si je i s překlady do slovníčku.
3) Přečtěte si a přeložte otázky ve cvičení č. 2/strana 50. Pro sebe si na otázky odpovězte.
4) Nyní odpovězte anglicky, stačí v bodech, na následující otázky?

What is the Industrial Revolution?

Before Industrial Revolutin, how did the most people in England make a living?

Why did people move to big cities?

What problems did this cauce?

Úkoly pošlete na můj e-mail nebo přineste následující týden do školy.
sarka.fajkosova@zskladnoparizska.cz

IX.Z matematika, učivo na období 12.-16.4. 2021:

1) Přečtěte si v učebnici stranu 12 až 14 – **Podobnost trojúhelníků**. Do sešitu si udělejte výpisky.

2) Slovně zapište věty o podobnosti trojúhelníků:

3) Přečtěte si v učebnici stranu 15 – **Podobné rovinné útvary**. Do sešitu si udělejte výpisky.
4) Zapište odpovědi na cvičení 1 a 2 na straně 15 (pravý sloupeček na stránce).

Úkoly pošlete na můj e-mail nebo přineste následující týden do školy.
sarka.fajkosova@zskladnoparizska.cz

IX.Z informatika, učivo na období 12.-16.4. 2021:

Test prověření znalostí

Otestujte své znalosti týkající se internetu a především jeho bezpečného používání. Zde je pro vás připraveno deset otázek. Většinu odpovědí najdete na internetových stránkách. Pouze jedna odpověď je vždy správná. Vypracovaný test odevzdejte osobně nejpozději do 20. 4. 2021, nebo zašlete na e-mail: petr.zdenek@zskladnoparizska.cz . Neodevzdané, nebo nevypracované budou hodnoceny nedostatečně!

1. **V počítači by určitě neměla chybět:**
   a) nejaktuálnější verze antivirového programu.
   b) nejaktuálnější verze přehrávače hudby.
   c) nejaktuálnější verze internetového prohlížeče.
2. **Je počítač po instalaci antivirového programu dokonale chráněný?**
   a) Ano.
   b) Ne, antivirový program nemusí odhalit všechny typy virů.
   c) Ano, pokud je antivirový program pravidelně aktualizovaný.
3. **Pro správnou funkci antivirového programu je třeba zajistit**
   a) jeho pravidelnou aktualizaci.
   b) jeho placenou verzi, verze zdarma neposkytuje dostatečnou ochranu.
   c) pravidelné promazávání složky dočasných internetových souborů.
4. **Jak nejjednodušeji vyčistím počítač od škodlivých programů?**
   a) Po konzultaci s IT odborníkem, který vytipuje podezřelé soubory.
   b) Vyčistit počítač nelze, škodlivé programy se po smazání záhy obnoví.
   c) Pomocí Nástroje na odstraňování škodlivého softwaru.
5. **Pokud momentálně na přenosném počítači nepoužíváte připojení pomocí bezdrátové sítě (wi-fi),**
   a) je dobré vypnout wi-fi připojení, a to z důvodu zvýšení životnosti baterie.
   b) je dobré vypnout wi-fi připojení, a to z důvodu bezpečnosti.
   c) není třeba wi-fi vypínat.
6. **Zapnutí brány firewall**
   a) zpomaluje počítač, a proto se doporučuje ji zapnout, pouze pokud jsme připojeni k veřejné wi-fi síti.
   b) se doporučuje vždy, protože chrání počítač připojený k internetu před útoky zvenčí.
   c) nemá na zabezpečení počítače vliv, tento nástroj slouží ke snadnému spouštění programů.
7. **Co dělá program spyware?**
   a) Může sledovat, co na počítači děláte, odesílat vaše data nebo měnit nastavení vašeho počítače.
   b) Umožňuje tajně číst e-mailové zprávy jiných osob.
   c) Blokuje zobrazování reklam v překryvných oknech při pohybu na webu.
8. **Kdy se spyware může dostat do vašeho počítače?**
   a) Když nemáte nainstalovaný firewall.
   b) Když nemáte aktuální antivirový program.
   c) Při stahování programů, hudby a dalších softwarů z neznámých zdrojů.
9. **Které z následujících opatření není účinné při ochraně počítače před spywarem?**
   a) Stahování programů pouze z důvěryhodných webů.
   b) Spolehnutí se na všechny licenční smlouvy a prohlášení o zásadách ochrany osobních údajů.
   c) Stažení a instalace nejnovějších aktualizací zabezpečení.
10. **Pokud plánujete delší cestu s přenosným počítačem, na němž máte uložena důležitá data, vyplatí se**
    a) použít pro cestu počítač jiný, kde tato data nejsou.
    b) vytvořit před cestou záložní kopii uložených dat.
    c) obě výše uvedené možnosti.

IX.Z fyzika, učivo na období 12.-16.4. 2021:

Hvězdy a jejich složení

Vlastnosti hvězd

Hvězdy mají různé fyzikální vlastnosti, které se v určitých hranicích liší.

1) **Záření**

Energii, kterou hvězdy produkují jako následek jaderné fúze, vyzařují do vesmíru buď jako elektromagnetické záření nebo v podobě částic. Tyto vyzářené částice tvoří hvězdný vítr, který proudí z vnějších vrstev v podobě volných protonů a elektricky nabitých alfa a beta částic. V jádru hvězdy vzniká i stálý proud neutrin.

Barva hvězdy je dána tou frekvencí viditelného světla, kterou hvězda vyzařuje nejintenzivněji. Tato frekvence závisí na teplotě vnějších vrstev hvězdy. Kromě viditelného světla vyzařují hvězdy i jiné formy elektromagnetického záření, které je pro lidské oko neviditelné. Elektromagnetické záření hvězd pokrývá celé elektromagnetické spektrum, od nejdelších vlnových délek rádiových vln, přes infračervené záření, viditelné světlo, ultrafialové záření, po nejkratší rentgenové a gama záření. Tyto frekvence umožňují poznávat fyziku hvězd.

Astronomové dokáží pomocí spektra hvězdy určit její povrchovou teplotu, metalicitu a rychlost rotace. Pokud je známa vzdálenost hvězdy, tak se dá určit i svítivost a na základě hvězdných modelů lze odhadnout hmotnost, poloměr, povrchová gravitace a doba rotace. Zakřivení okolí hvězdy její gravitací se využívá k určení hmotnosti samostatných hvězd. Na základě těchto parametrů je možné odhadnout i věk hvězdy.

Svítivost hvězdy představuje množství vyzářené energie za jednotku času. Závisí na její povrchové teplotě a poloměru. Udává se v jednotkách výkonu. Hvězdy většinou nevyzařují energii rovnoměrně celým povrchem. Např. rychle rotující hvězda Vega má větší energetický tok na pólech než podél rovníku.

Oblasti povrchu s teplotou a svítivostí nižší než průměrné hodnoty hvězdy jsou známé jako hvězdné skvrny. Obecně mají malé hvězdy jako Slunce na disku jen nevýrazné hvězdné skvrny.
Větší, obří hvězdy, mají výraznější skvrny a také je na nich pozorovatelné výrazné okrajové ztemnění, tzn. jejich jas klesá směrem k okrajům hvězdného disku.

Z textu si udělejte výpisky do sešitu!

IX.Z přírodopis, učivo na období 12.-16.4. 2021:

Mimořádné události způsobené přírodními vlivy
Mimořádnou událostí se rozumí škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací. Obecně lze za mimořádnou událost považovat náhlou závažnou událost, která způsobila narušení stability systému s možným ohrožením jeho bezpečnosti nebo existence.

Podle působící příčiny lze dělit mimořádné události na:

- mimořádné události vyvolané přírodními jevy
  - lokální (např. povodeň, zemětřesení)
  - globální (např. supervulkanická katastrofa, pandemie)
  - abiotické (např. vichřice, požáry způsobené přírodními ději)
  - biotické(např. epizootie, přemnožení škůdců)

Základní složky integrovaného záchranného systému (IZS) zajišťují nepřetržitou pohotovost pro příjem ohlášení vzniku mimořádné události, její vyhodnocení a neodkladný zásah v místě mimořádné události. Stupeň poplachu vyhlašuje po příjezdu na místo události velitel zásahu podle poplachového plánu IZS (či HZS kraje). Podle závažnosti mimořádné události se rozlišují tyto poplachové stupně:

- 1. stupeň poplachu IZS (HZS)
- 2. stupeň poplachu IZS (HZS)
- 3. stupeň poplachu IZS (HZS)
- zvláštní stupeň poplachu IZS (HZS)

ÚKOL: Vyhledejte konkrétní mimořádnou událost velkého rozsahu, která měla významný dopad (povodeň, zemětřesení, vichřice, požár, přemnožení škůdců). O události napište důležité informace – kdy, kde, dopady, škody…..
Vypracovaný úkol zašlete buďto na email barbora.peslova@zskladnoparizska.cz nebo zpracujte níže a odevzdejte spolu s úkoly.

IX.Z zeměpis, učivo na období 12.-16.4. 2021:

Téma: Přelidnění a zajištění potravy pro všechny

- učebnice str. 84 – 85 – přečti si, prostuduj překotný růst obyvatel Země, nerovnoměrný hospodářský vývoj zemí a narušení ekologické rovnováhy.
- do sešitu si napiš nadpis - Přelidnění a zajištění potravy pro všechny a zápis ze str. 85 dole v rámečku
- podívej se na video k tématu: Následky PŘELIDNĚNÍ Dokument HD CZ - YouTube
  Přelidněný svět, co nás čeká za pár let??? - YouTube
  Globální dopad člověka na přírodu.. (úryvek z dokumentu "The Home") - YouTube
- podívej se na videa a odpověz na otázku:

Jaké důsledky má početní růst světové populace?

_____
_____
_____

IX.Z chemie, učivo na období 12.-16.4. 2021:

Označení hořlavých, toxických a výbušných látek. Hasebné látky v hasicích přístrojích.
V chemii se velice často setkáváme s nebezpečnými látkami. Tyto látky musí být označené symboly, aby bylo na první pohled patrné, že se jedná o tyto látky.
Pokud dojde k havárii ve výrobě, dopravě nebo při skladování, na jejich likvidaci se podílejí hasiči.
V první části hodiny si zopakujme označování těchto nebezpečných látek. Toto učivo jste již probrali na začátku 8. ročníku, takže to bude skutečně jen opakování. V druhé části hodiny si řekneme, jaké máme hasicí přístroje a jaké jsou v nich látky. Toto učivo je opět pouze opakováním, protože jsme již vše probrali v minulé hodině.
Prohlédni si všechna označení a snaž se je zapamatovat. Nejdůležitější jsou toxické, výbušné a hořlavé látky.

Hasební látky v hasicích přístrojích – úkoly k opakování:

1. Který hasicí přístroj použijete v následujících případech. Spoj to, co patří k sobě. Můžeš využít učiva z minulé hodiny.

a)	Práškový	benzín, nafta, olej
b)	Vodní	jemná elektronika, počítače
c)	Sněhový	knihovny, archívy
d)	Pěnový	stodola se senem, dřevník
e)	Halonový	el. rozvaděč pod proudem

2. Kterým hasicím přístrojem nesmíme hasit elektrická zařízení pod proudem a látky, které reagují s vodou?

3. Doplň telefonní čísla jednotlivých tísňových linek:

Hasiči:

Rychlá záchranná služba:

Policie:

4. Který hasicí přístroj obsahuje jemný nehořlavý prášek?

5. Který hasicí přístroj nesmíme používat v uzavřeném prostoru?

IX.Z dějepis, učivo na období 12.-16.4. 2021:

Do školního sešitu:

V 90. LETECH POKRAČOVALO SJEDNOCOVÁNÍ EVROPY

EHS se rozrostlo o další státy a změnilo název na **Evropskou unii**, rozšířilo se i **NATO**.

Nový státník **M. Gorbačov**, stojící v čele SSSR jednal s prezidentem USA o **omezení jaderných zbraní**. Současně se pokusil **o reformu komunistického zřízení** a zavedení demokracie v zemi. To mělo za následek za následek **rozpad SSSR na samostatné** státy, republiky.

Během roku 1989 skončily komunistické vlády i ve státech východní a Jižní Evropy.

Rozdělené Německo se sjednotilo a rozpadla se Jugoslávie. Skončila totalitní vláda východního bloku. Státy byly svobodné a začaly budovat **demokracii**.

Rozchod s komunismem se neobešel bez problémů. Většina států se těžce vyrovnávala s minulostí. Rozmohla se korupce, obohacování na úkor jiných lidí, páchání trestné činnosti. Lidé si obtížně zvykali na svobodu, možnost volby. Nebylo nic určeno dopředu.

Místo plánované ekonomiky bylo zavedeno **tržní hospodářství**.

Začalo **navracení soukromého majetku** zabraného komunistickým režimem. Získávaly ho původní vlastníci nebo jejich dědici.

Občané mohli svobodně **podnikat**.

Významnou roli hrála katolickou církev. Svým rozhodným hájením lidských práv a svobod získávala nové příznivce. Hlavou katolické církve je **papež**.

Ze které země pochází současný papež?

_____

_____

Kde má své sídlo katolická církev se svým papežem?

_____

_____

IX.Z výchova k občanství, učivo na období 12.-16.4. 2021:

Struktura národního hospodářství (učebnice str. 49) - opakování
Národní hospodářství členíme podle různých kritérií:
1) podle odvětví
2) podle sektorů
3) podle způsobu financování
4) podle vlastnictví
podle odvětví:
výrobní – zemědělství, průmysl, stavebnictví, vodní a lesní hospodářství
nevýrobní – služby: doprava, obchod, cestovní ruch, školství, zdravotnictví, kultura, věda, pojišťovnictví
podle sektorů:
primární – prvovýroba: těžba nerostných surovin, zemědělství, lesní a vodní hospodářství, rybolov
sekundární – průmysl: stavebnictví, rozvod energií, strojírenství, potravinářský průmysl, oděvní průmysl, automobilový průmysl atd.
terciální – služby: školství, zdravotnictví, kultura, osobní doprava, cestovní ruch atd.
kvartérní – věda a výzkum, vysoké školství
podle způsobu financování:
ziskový sektor – je založen na dosažení zisku. Patří sem podnikatelská sféra (výrobní firmy, které mají zisk a odvádějí daň z příjmu)
neziskový sektor – poskytuje služby obyvatelstvu, jako je státní školství a zdravotnictví, veřejná správa – úřady, policie, obrana státu. Nedosahují zisku a neodvádějí daně z příjmu.
podle vlastnictví:
soukromý sektor – zde je přesně definována fyzická nebo soukromá právnická osoba jako konkrétní vlastník, který o svém vlastnictví rozhoduje, nese důsledky svého rozhodnutí (živnostník, akcionář, družstevník atd.)
veřejný sektor – je řízen a spravován veřejnou správou a financován z veřejných financí. Veřejné finance jsou tvořeny z daní daňových poplatníku. Tvoří ho veřejná správa, školství, policie, zdravotnictví, kultura a další.
Úkol – doplň přímo sem:
1) Podle jakých kritérií členíme národní hospodářství? Napiš je:

2) Co patří do primárního sektoru?

3) Patří do odvětví služeb doprava, obchod, školství, kultura? ANO x NE (podtrhni správnou odpověď)
4) Napiš, co patří do výrobního odvětví:

5) Na čem je založen ziskový sektor?

6) Která odvětví patří do neziskového sektoru?

7) Živnostník a akcionář patří do soukromého sektoru? ANO x NE (podtrhni správnou odpověď)